

Las preparativas par la fusiùn sen la Muntogna da Schons

CUN DOMINIK JUST, PETER BAUMANN, ANDREAS HEGGENDORN, WALTER BATTAGLIA E MARCO DOLF À DASCURIEU BARTOLOMÉ TSCHARNER

■ **Da biabagn egn on annà vignan manadas discussiùns da fusiunar igls quater vaschinadis da la Muntogna da Schons suainter c'igls vaschinadis d'Andeer a Ziràn à signaliso poc interess da far que pass cuminevel pigl mumaint.** Agl curs da quest unviern e'gl vagnieu fundo grupas da lavur ca preparan la fusiùn manzunada. Quànt anavànt ca quellas preparativas en mussa igl raschièni cuqls quater presidents comunals a lur cuzzaglieader extern *Dominik Just*.

Dominik Just, quala e la rola da la HTW an trossas da fusiùn digls vaschinadis sen la Muntogna da Schons? Co a partge eassas Vos involviu an que project?

Dominik Just: Igl Zenter par manaschamaint administrativ (ZVM) da la HTW da Cuira à gea acumpagnieu numerus projects da fusiùn e concludieu cun success sco p. ex. Glion plus, Stussavgia, Bargiaglia, Lutien-St. Antonien, Clostra-Saas, Andiast-Breil-Vuorz. La rola digl ZVM e adigna quella d'egn moderatur/coach. Igl vaschinadis vignan sustanieus agl prozess da fusiunar, dezider las dumondas realas dezidan igls vaschinadis sez.

A tuts: Partge e'la basignevla la fusiùn an mira savund igl Voss meni?

Dominik Just: Las cooperaziùns gea existentas vignan rinforzadas. La muntogna pleda me cun egn vusch anstagl da quater.

Andreas Heggendorf: Nus spitgagn c'igls noss canzlists vignan ad ir an pensiùn igls proxims ons a ca quels ufezis vegian da vagnir cupos da nov. Nus stuagn far pussevel ca lur savida possi vagnir dada anavànt. Parquegl vainsa s'antupo agl ravugl digls presidents comunals par discussiunar egn colavuraziùn ple intensiva. Agl curs da quels raschiènis nus e'gl vagnieu cler ca quella me da cuntanscher cun egn fusiùn. Scha nus prandagn ussa betga las masiras basignevlas vagnains anzacuras ad easser confruntos cuql seracass. Sen fundamaint da quels partrats e naschida l'idea da la fusiùn.

Walter Battaglia: La fegn da la stad passada (2018) vainsa gieu l'emprema sasida cuminevla, igl atun la savunda cun tut igls suprastants. Là àn tuts savieu prender posiziùn tier l'idea da la fusiùn. Igl va surtut par egn pèr projects sen la Muntogna ca nus savagn realisar me da cuminànza, sco p. ex. igl stab directiv communal ad igl concept directiv.

Peter Baumann: Tut quellas planisaziùns, c'igls vaschinadis pintgs ston ear far sco tschels, vagnessan semplifitgeadas antras la fusiùn.

Andreas Heggendorf: Ascheia vagnessan ear libras resursas. Parsùnas vagnessan libras par posts da delegos scha la suprastanza da la Muntogna cunsistess me ple da tschentg dels. Actualmeing essan adigna las mademas parsùnas ca s'antupan a las sasidas ca partutgan tut igls vaschinadis.

Co giuditgeas Vos las premissas par la fusiùn digls vaschinadis?

Dominik Just: Ord la vesta digls quater vaschinadis en las cundiziùns fetg bùnas. Igl sactraact d'egna fusiùn da vaschinadis equivalentes. Ord la vesta ple generala va-

Igls quater presidents comunals da la Muntogna da Schons: Peter Baumann (Lon), Andreas Heggendorf (Maton), Marco Dolf (Casti-Vargistagn), Walter Battaglia (Donat) a Dominik Just (HTW, Cuira) en d'acord: La fusiùn da la Muntogna da Schons e egn amprem pass par egn fusiùn futura da l'antiera valada.

FOTO B. TSCHARNERTITEL 42

sess ign natiralmieing ple bugent egn fusiùn da la valada.

Andreas Heggendorf: Me ascheia savainsa betga schliar sei corporaziùns intercomunals. Vieu dad orvart po'gl bagn parer ca quella fusiùn segi betga basignevla. Mo par nus e'gl igl amprem pass ca vean fatg agl dretg mumaint.

Walter Battaglia: Sch'igls vaschinadis da la Muntogna fusiuneschan à nigna corporaziùn da vagnir schlieada sei, sco p. ex. igl consorzi da scola, quel digls pumpliers, da la saranera, digl Zenter d'atemp Glienda, la Corporaziùn Muntogna da Schons. Da schliar quels consorzis cundiziunass la fusiùn da la valada.

Vus vez manzano las resursas persunas: Munta quegl c'igls vaschinadis da la Muntogna vegian fadeia d'ocupar lur ufezis?

Andreas Heggendorf: A Maton e quegl pigl mumaint betg igl cass. Mo igl dat difficultads sch'ign à da liger delegos par las corporaziùns manzunadas, alura tut'igl adigna igls madems suprastants, ascheia ca quels vignan cargieus cun tres, quater mandats. Ascheia vignan quels liieus cun lavurs administrativs anstagl c'i pudesan s'ocupar pigl avagnir digls vaschinadis. Quegl e betga bien. Ascheia vignan igls vaschinadis betg anavànt parquegl ca nus eassan blocos cun administrar.

Walter Battaglia: Nus vagn quater suprastanzas par radund 380 abitants. Tut quels fan las mademas lavurs. Quegl e betga da basegns. Igl tanscha egn president c'e' iniziativ. Antras la fusiùn pudess l'administraziùn vagnir raziunalisada.

Andreas Heggendorf: Vetier vignan ànc las greavezgas professiunals da mintgegn.

Walter Battaglia: Igl nos dus canzlists p. ex. cudischeschan mintga quent duas geadas. Sch'igl consorzi da scola tarmeta egn quent sto igl canzlist cudishear igl madem quent par Donat a Casti-Vargistagn. Igl canzlist da Lon cudischescha quel ànc egn'eada par Maton a par Lon. Suainter dess igl ànc egn quent, anstagl da quater. Ign veza c'igl pudess vagnir spargnieu lavur administrativa. Pigl mumaint vainsa dus canzlists cun var 150 partschiens da piazzas.

Peter Baumann: A Lon sco ple pintg vaschinadi digl cantùn vainsa fadeia da mintgame occupar la suprastanza. Vetier vean ànc la cumissiùn da gestiùn. Igl cumembers da quels ufezis duessan betg

easser ni parantos da sàng ni antras maridaglia. Parquegl e'gl enormameing difficultus da liger la suprastanza. Natiralmieing ca pudessan redutgear quella a tres dels. Mo tut quels prestan bleara lavur ca nus dominassan miglier an egn struttura comunala ple grànda. Las prentensiùns digl cantùn partutgant la planisaziùn surdumondan vaschinadis pintgs.

Co vez instrado concretameing quella fusiùn?

Dominik Just: Igls quater vaschinadis àn priu l'iniziativa parquegl c'i colavuran gea ussa sen divers secturs. Sco mander da project e vagnieu ligieu igl ZVM da la HTW da Cuira parquegl ca quel dispona gea d'experientzas an tals projects. Ign à amparo tschels vaschinadis da la valada sch'i vighian sapartizipar da la fusiùn. Parquegl ca quegl e betga sto igl cass e'gl vagnieu antschiènt a preparar la fusiùn da la Muntogna fagiànd duas grupas da project ca cunsistan mintgame da dus rapreschantants da mintga vaschinadi, egn digl ZVM, da la fiduziareia Manetsch a digl Ufezi da vaschinadis cantunal.

Walter Battaglia: La HTW veva gea acumpagnieu la fusiùn da Donat-Pazen-Farden, las fusiùns da la valada prevedida igls 2006/07 sco ear quella cun Ziràn digls 2010. Parquegl e ella vagnida dumandada ear quell'eada.

Dominik Just: Tut igls secturs tematics digls quater vaschinadis en vagnieus analisis, las consequenzas da la fusiùn en vagnidas discussiunadas a nudadas. La fegnamira e'gl da formular egn raport final ca vean preschanto a la votaziùn populara ansemel cuql cuntract da fusiùn.

Andreas Heggendorf: Ànc avànt vean igl a dar seglmains egn'infurmaziùn pubblica.

Tge pass politics en previeus?

Dominik Just: Igl vean sclariu las consequenzas politics, sozias a finanzialas da que vaschinadi fusiuno partutgant tut las tematics relevantas. Igl vean preparo las vuschadas cuql raport final ad igl messadi. Igl vean elavuro igl cuntract da fusiùn par mäs da la votaziùn ca vean preschanto a la sera d'infurmaziùn avànt la vuschada ca varà liac quest atun, probavlimeing igl october near november. La votaziùn e vagnida fixada par la parmavera digls 2020.

Co sasplaiian las lavurs da preparaziùn antoc'ussa?

Dominik Just: Las lavurs preparatorias sa svilupeschan da maniera fetg positiva. Trànter igls partizipos regia egnà bün'atmosfera cooperativa. Igl vean luvro cun egn fegnamira clera, mo sainza squetsch da tains. Anzaquàntas tematics vignan elavuradas an sutgrupas. Qua e'gl da manzunar la grupa da lavur da l'agricultura (manada da Dominik Just) a la grupa finanzas, manada da *Cecilia Manetsch*.

Walter Battaglia: An la grupa zentrala fan part igls quater parsuras a mintgame egn suprastant, quegl vut gir ca mintga vaschinadi e rapreschanto cun dus cumembers. La grupa da lavur agricultura sto schliar surtut las dumondas da la pascualaziùn da las pastiras. Mintga vaschinadi à oz egn oter sistem da pascualaziùn. Quels den vagnir coordinos par c'igls purs setgan tge ca spetga els suainter la fusiùn. Sch'igl vean betga schliuè las dumondas ca partutgan l'agricultura dat igl nigna fusiùn.

Dominik Just: La fegnamira e quella da mantaner la situaziùn actuala ad agl madem tains easser aviert pigl avagnir. Igl interess da l'agricultura den vagnir formulos corespondentameing agl cuntract da fusiùn. Suainter las empremas sasidas samussa gea egn schliaziùn.

Dad orvart àn ign l'impressiùn c'igl vigni fatg preascha cun las preparativas.

Walter Battaglia: Nus eassan adign'anavànt vedlander. Mo nus vagn me var mintga dus mains egn sasida.

Dominik Just: Far anavànt pon ign ear sch'ign e betga sut squetsch da tains. Nus luvragh da maniera speditiva par ca nus veian ampo spazi da tains par quest atun.

Walter Battaglia: Nus eassan me dus ca fan betg igl pur. Da stad àn igls purs semplameing nigna peada sper far fagn. Parquegl levàn liquidar tant sco pussevel la parmavera par ca nus veian me ple da far completaziùns igl atun.

Andreas Heggendorf: Tigls noss vaschinadis sacumuleschan las lavurs administrativas mintgame la parmavera ad igl atun, a tut dependa me digls tschentg suprastants.

Quals en igls puncts zentralis da quella fusiùn?

Dominik Just: L'agricultura.

Andreas Heggendorf: Par cuntanscher egnà grànda aczeptanza sto igl sector da l'agricultura vagnir preparo cun quito.

Walter Battaglia: Las finanzas en ear egn tema zentral. Mo finanzalmieing stan igls vaschinadis da la Muntogna detg bagn, quegl vut gir, els àn betga grànds dabets. An la grupa da lavur finanzas sactraact'igl pletost par definir tge investiziùns ca vegian da vagnir fatgas igls proxims tschentg ons.

Andreas Heggendorf: La survesta da las finanzas e impurtanta par definir igl pe da taglia futur a c'igl possi vagnir elavuro igl reglamaint da las taxas futuras. Las investiziùns àn da vagnir cumpaglieadas an egn quent d'investiziùns par tut igls vaschinadis. La sanaziùn digl provedimaint d'aua da Lon e da far. Nus speragn ca quel possi vagnir finantzgeu par grànda part cun contribuziùns da tearzs.

Dominik Just: La survesta da las finanzas ad igl plan da finanzas digl vaschinadi fusiuno en ear impurtants par c'igl cantùn possi calcular la sia contribuziùn da fusiùn. Par l'otra sto'l calcular danov l'angulivaziùn finanziala pigl vaschinadi fusiuno. Quànt òltas ca quellas contribuziùns en san ign ànc betga gir pigl mumaint.

Walter Battaglia: Me quegl less jou gir clerameing a qua: Nus fusiunagn betga par me survagnir la contribuziùn digl cantùn. A sen fundamaint digl stadi actual da las preparativas lastg'ign gir c'igl deti nigns puncts critics. L'agricultura e me egn punct zentral.

Peter Baumann: Antainfer leza grupa da lavur e gea tut c'e' sclariu. Igl sactraacta me ple da sclarir co numnar agl avagnir igls singuls vitgs.

Walter Battaglia: Tge c'e' ànc egn dumonda e igl num digl vaschinadi futur. Igl num lastga betg easser megna lùng, el sto aver plaz p. ex sen tgeartas d'identitàd.

Dominik Just: Igl e la leztga da la grupa zentrala da sclarir tge num ca tgeati la ple grànda aczeptanza, sco p. ex. igl num «Muntogna da Schons». La dumonda digl lungatgs ufizials e schlieada: Lungatg ufizial e igl rumantsch sper igl tudestg. Igl lungatg da scola e igl rumantsch.

Co giuditgeas Vos la muntada da quella fusiùn pigl sviluf futur?

Dominik Just: Pigls quater vaschinadis actuals e la fusiùn fetg impurtanta.

Andreas Heggendorf: Scha nus fusiunagn betga cuntanschainsa betga la colavuraziùn optimala a las resursas persunas en venavànt lieadas.

Marco Dolf: (c'e' dantant ear vagnieu tigl dascurs) Ear or da la mia vesta e la fusiùn fetg impurtanta.

Dominik Just: (aschunta) 1. Igl funcziùnànt vaschinadi fusiuno Muntogna da Schons po far valer igls seas basegns anviers anor blear miglier c'igls quater vaschinadis dapare. Quegl vala ear an vesta ad egn'eventuala fusiùn da la valada futura. 2. Igl vaschinadi fusiuno po furmar igl avagnir cun cleras fegnamiras sco partutgant l'agricultura, igl turissem, l'infrastructura etc. 3. Igl spazi finanzial vean sir ad easser miglier c'agls quater singuls vaschinadis actuals.

Andreas Heggendorf: Igls efects positivs da la fusiùn sa fan valer igl miglier scha la savida da las quater suprastanzas actualas po vagnir integrada an la suprastanza nova. Tanor igl mieus pareri duess la suprastanza nova sacumponer da suprastants actuals. Egn tenuta positiva digl abitants da la Muntogna da Schons

anviers la fusiùn e mademameing impurtànta.

Marco Dolf: Igl e impurtant ca suprastants actuals fetschian anavànt par ca betga tuta lavur vegi puspe da vagnir fatga da beal'antscheata.

Walter Battaglia: Igl vean ad easser ple sempel da realisar futurs projects cuminevels parquegl c'igl e betga, sco antoc'ussa, da dumandar quater vaschinadis. Igl spazi finanziel vean siirameing ple grànd, tut igls prozeders ple sempels.

Dominik Just: Quegl e surtut impurtant par l'emprema fasa. Egn'eada c'igl manaschi e instrado marschal da sez.

Par las fegnamiras ca Vos lez cuntànscher cun la fusiùn: Spitzgeaz ca quella radigi duple ca me egna simplifizaziùn administrativa?

Dominik Just: Ea. Mo quell'amparada e gea raspundida survert.

Andreas Heggendorn: La fusiùn administrativa agl senn ple largt vaina gea ussa.

Walter Battaglia: Ella porta ear avantats par l'organisasiùn da la canzleia ca po vagnir dotada cun 150 partschients da plazas da lavur. Ascheia e'gl pussevel

d'angaschar dus canzlists ca pon ramplazar l'egn l'oter cur c'egn e absaint. Tìgl manaschi d'egn um sco actualmeing stat la lavur administrativa eri cur c'igl canzlist e absaint. A la lùnga va quegl betga ple.

Andreas Heggendorn: A Maton a Lon e quegl igl madem.

Peter Baumann: La canzleia à da prestar blears survetschs publics c'en da vagnir fatgs immediat. Scha la canzleia e betg occupada caschuna quegl stretgas administrativas.

E la concurenza par la bandiera nova betga vagnida fatga ampo megra bòld?

Dominik Just: Na, quella de aver egn efect positiv pigl project sez ad anviers anor. Parquegl vaina lantscho quella concurenza. Igl dat amaduas variàntas: Ign po spitgear antoca la fusiùn e realisada near gea avànt. Nus vagn discussiuno surlander an la grupa zentrala. Nus vagn dezidieu da publitgear ella ordavànt par ca la populaziùn possi safatschandar gea ussa cun la fusiùn a vezi c'igl marschi anzatge. Ascheia raschuna la glieud sur da la fusiùn. Quegl e positiv.

Andreas Heggendorn: La noss'idea e stada quella d'antretschar la populaziùn

da beal'antscheata, da schar partizipar ella activmeing. Mo igl e betga tuts ca pon far part da las grupas da lavur, mo ascheia poni s'occupar cun las fegnamiras da la fusiùn. Els pon safar parttags davart l'identitad cuminevla sen la Muntogna da Schons a quella san ign mussar an la bandiera.

Peter Baumann: Ear igl num digl vaschinadi nov s'oda tier quella discussiùn. Par nus da Lon ear'igl num cler da beal'antscheata: Muntogna da Schons. Jou sco abitant satratg natier constatesch savens ca la glieud da qua e megra poc loscha da la sia darivanza rumantscha. Quegl ve jou constato gea diferaintas geadas. Savund igl meus pareri duess igl vaschinadi futur taner quent da quella tradiziùn. Sch'ign veza, c'unfants ca dascurevan me tudestg, amprendan rumantsch suainter aver frequento la scoletta durànt pocs mains, alura e quegl semplameing fantastic, surtut c'i san s'exprimer fetg bagn an rumantsch a la fegn digl tains da scola a Donat. Jou tgat ca quegl segi egna plevaleta. Igl premi ca la nosa scola à ratschiet marea ella: Las surmestras prestan fetg buna lavur. C'ign promo-va igl rumantsch tìgl unfants e la dretga veia.

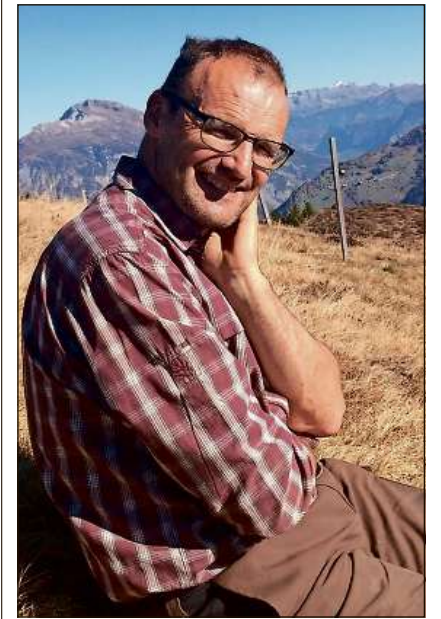
Tge giavischs persunals vez an conex cun la fusiùn?

Marco Dolf: Igls meus giavisch e'gl ca propi tuts setgan sustaner la fusiùn a gitgian caschei ad ella. Jou sper c'igl deti egn cler ea, ca nus saveian svilupar anavànt igl noss vaschinadi cuminevel a ca nus realiesian da cuminànta l'identitad Muntogna da Schons par ca's saveian gir: Nus cassan paregna a furmagn da cuminànta igl noss avagnir. La fusiùn e egna buna basa pigl proxims ons, ascheia ca nus davantagn egn ferm vaschinadi an Schons.

Andreas Heggendorn: Jou sper ca la nosa fusiùn vegi egn efect positiv ear segls oters vaschinadis da Schons.

Walter Battaglia: Igl meus giavisch e semplameing ca nus pudeian furmar egna suprastanza harmonica a far egna canzleia funcziunanta, ascheia c'igls canzlists possian sabaratar agl survetsch, cun la fegnamira ca la canzleia seigi adigna occupada a c'igls impiegos possian ear far lur vacanzas, independentameing da la lavur pendent.

Peter Baumann: Jou giavisch ca la bün'atmosfera ca nus vagn an las grupas da lavur tschafi ear l'antiera populaziùn a ca nus pudeian ir la veia cuminevla agl avagnir a ca nus vagneian a tractar l'egn l'oter cun la madema stema ca nus resantagn actualmeing trànter las diversas suprastanzas.

Paul Frigg, Preaz:
«Mussar duplei preschientscha agl lungatg rumöntsch»

Tge munta igl rumantsch par Vos?

Da giuven ansei era il ramöntschi ni rumöntschi il lungatg da la mia tata a da mö tat a da la momma. Ean mintga tgea a cugls vischegns anturn nus discurrev'ins rumöntschi a naturalmeing er ean scoletta tar nosa nunamblidevla ond'Anna. Bugend tarlav'jö cun ureglia aviarta tge c'ìls purs sen veia vevan da ruschanar ean lur beal a melodijs dialect mantognard. Deplorablameing à il rumöntschi pers bia ils davos dezennis ean nosa vischnöncia ad il conturn é ozegli tudestg. A tgi ca sa önc rumöntschi möncan ils Cunrumöntschs. Igl origign da nos nuns funsils é porpi rumöntschi a mintga cantöng à önc en num rumöntschi. Da giuvens onns fagev'ins mena grönds patrats perve dil rumöntschi, quei vean per cun vagnir pli vegl, c'ign vezza la gröndeza a balezia dil ramöntschi, la valeta dils idioms periclitos a lur originalitad ca va a perder agl noss cantüng.

Co promovez Vos igl rumantsch?

Cun tuts ca san ramöntschi amprovel jö è da discurer ramöntschi. Nus veign abono La Quotidiana. Jö cöntel fetg bugent canziungs rumöntschi ean divers cors a less mintga gi bagliafar aschi beign sco pussevel nos zund rar dialect ean famiglia, cun meas fegls.

Tge avagnir à igl rumantsch?

Me igls Rumöntschs sez san dar in avegnir a lur lungatg. I duessan bagliafar a durrar cun loschezia a dar vina-vöng quei zund beal a custevel lungatg a tuts c'en aviert par el. Impurtont e'gl ca las vischnöncas salvian la scoletta rumöntschi a ca las scolas fetschian purchidas attractivas par ils sculars cun organisar tgomps da rumöntschi, tgomps da stad, barats da sculars, etc. Las organisaziuns rumöntschas duessan önc mussar duplei preschientscha agl lungatg rumöntschi, er an territoris plei bòld rumöntschs: p. ex. agls survetschs publics, a las staziuns, agl spital, a la caschareia, a la susta sper l'autostrada, aschi c'ìls esters setgan c'ign raschünghi rumöntschi an quella vallada.

www.100onns.ch

Egn liac da cuvar extraordinari d'egn petgascorza

DA MAX REUTLINGER

■ Igl petgascorza (*Certhia familiaris/Waldbaumläufer*) e egn digls ple pintgs utscheals europeans. Usitadameing abitescha' agls gölds, surtut qua sen las muntognas, noua c'el viva antoc'anviers igl cunfegn digl göld. El e ple pintg c'igl pasler near igl ghirschün: El e zirca da la grändezta d'egn maset da pegns. El pesa me var nov grams. Quegl ca croda gest an il e igl sieus pecal crutsch a git sco egna spada. Cun quel tgapa' insects a larvas sen la scorza d'egn best ad orsut la scorza ca sadistatga. El è anz egn dascus abitant digls noss gölds parquegl c'el tganta pletost da leav. Que tgant e strusch da rancanuscher par egn laic. Tut igl ple tgat'ign adavur el cur c'el sgola davent da la tschema giodapes da la proxima plànta noua c'el samova an curts intervals se pigl best da la plànta par ancurre nutriment. Parquegl c'el à tres detepe anviers anavànt a me egna greffa viers anavos saragata' adigna se pigl best a mena angiou. Normalmeing fa' il gnieu da groblas fegnas near dascharegna, mescal a palegna d'animals sut la scorza viglia ca sadistatga d'egn best d'egna plànta tgavrida.

Igl petgascorza an vischnànca

Questa parmavera ve jou observo pliras geadas egn petgascorza agl iert da la nosa tgea a Vargistagn. An marveglias sund jou ieu ordafora cun la mia camera ad

Igl petgascorza agl sieus liac da gnivar trànter igl barcùn dubel d'egna tgea a Vargistagn. Qua riva' l gest rivand cugl pecal plagn pavel pigl sieus cuvi.

FOTOS M. REUTLINGER

igl mi e gartageiu da far egn për fotografias da que petgascorza. Quel sgulava adigna ple savens anviers la tgea digl noss vaschegn a svaneva atras la largia d'egn barcùn dubel. Egn për gis ple tard à l antschieat a transportar material par far igl gnieu veiadiant par quella sgrema. Jou ve fatg a saver quell'observaziùn agl vaschegn par render ataint el da que eve-

nimaint ordvart rar, c'egn petgascorza gnieuvi an egn conturn abito. Jou ve splitgieu el da schar igl barcùn, co el eara, a gea betga muantar quel. Graztga a la sia capientscha à l igl për d'utscheals pudieu cuntinuar lur preparativas par gnivar a cuvar igl cuvi.

Alura e vagnida quella midada da l'ora cun la sia fardaglia, ad jou safageva qui-

tos pigls noss giasts fetg rars. Mo cun plascher ve jou constato igls davos gis c'igls dus utscheals sgulavan, malgro l'ora disfavevra, cugls pecals plagns da pavel anviers igl gnieu. Quegl e l'anzena sira c'igls giuvens en scrosos digls ovs a vegian ussa da vagnir parvasieus. Jou giavisch bün success agls utscheals geniturs cun la tgira da lur cuvi.

Igl petgascorza pussand sen egn rom: Igl sieus pecal crutsch a git e bagn vasevel.

Igl petgascorza sen egna scorza distatgeada, sut la quala el à fatg igl sieus gnieu.